

მტკიცებულებებზე დაფუძნებული ინტერვენციები და სტრატეგიები DLD/ეგდ-ს მქონე ბავშვებისთვის

თამარ კალანდაძე (PhD)

DLD-ის/ეგდ-ს მქონე პირებთან მუშაობის
ეფექტიანი მიდგომების
შესახებ მტკიცებულებების რაოდენობა იზრდება,
თუმცა ცოდნა და პრაქტიკული გამოცდილება
ჯერ კიდევ ფართოდ ხელმისაწვდომი **არ არის!**

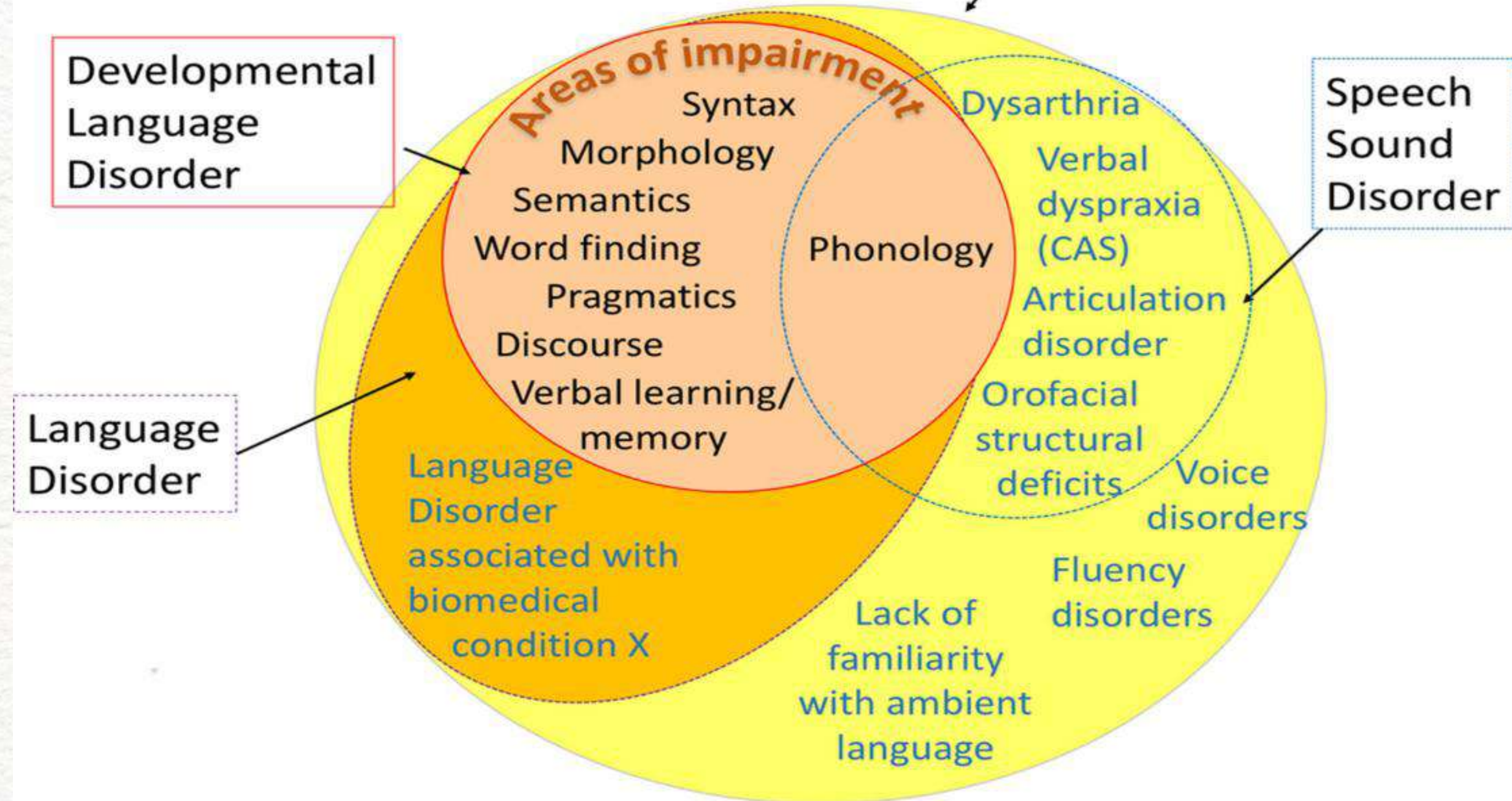
DLD/ეგდ და მისი გავლენა

ენის დასწავლის, გაგებისა
და გადმოცემის სირთულე

გავლენას ახდენს ადამიანის
ცხოვრების ყველა ასპექტზე

- სწავლა
- თამაში
- ურთიერთობები
- ფსიქიკური ჯანმრთელობა
- დასაქმება

Speech, Language and Communication Needs

Bishop et al., 2017

ენის ასპექტები, მოდალობები და დონეები

სემანტიკა

სინტაქსი

მორფოლოგია

ფონოლოგია

პრაგმატიკა

გაგება

მეტყველება

კითხვა

წერა

სიტყვა

წინადადება

დისკურსი

	Spoken Language		Written Language	
	Listening	Speaking	Reading	Writing
Phonology	ability to identify and distinguish phonemes while listening (i.e., phonological awareness)	appropriate use of phonological patterns while speaking	understanding of letter-sound associations while reading (i.e., phonics)	accurate spelling of words while writing
Morphology	understanding morphemes when listening	using morphemes correctly when speaking	understanding grammar while reading	appropriate use of grammar when writing
Syntax	understanding sentence structure elements when listening	using correct sentence structure elements when speaking	understanding sentence structure while reading	using correct sentence structure when writing
Semantics	listening vocabulary	speaking vocabulary	reading vocabulary	writing vocabulary
Pragmatics (includes discourse)	understanding of the social aspects of spoken language, including conversational exchanges	social use of spoken language, including production of cohesive and relevant messages during conversations	understanding point-of-view, needs of the audience, etc.	conveying point-of-view, intended message, etc.

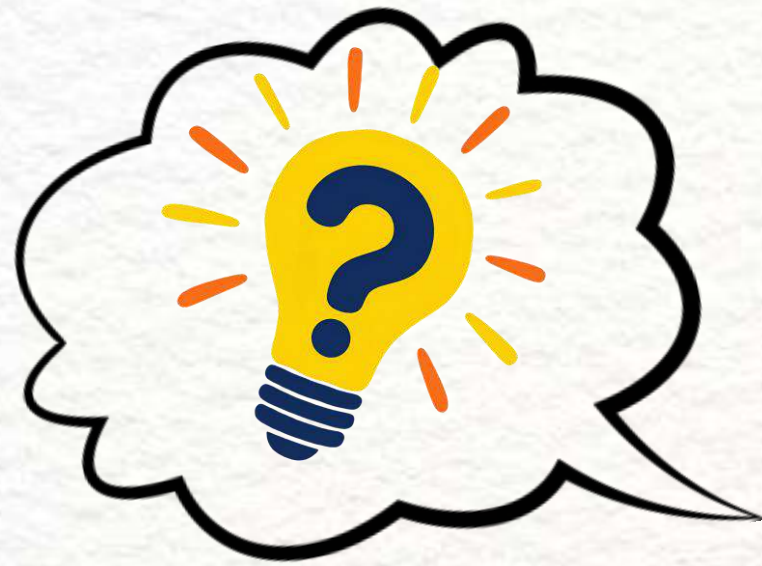
- «2-წლიანი ნაპრაღი» - ენობრივი განვითარების დარღვევა სტაბილურია
- სწავლა, განათლების მიღება (მაგ. მოსმენის უნარი, ინსტრუქციის მიყოლა, ჯგუფურ აქტივობაში მონაწილეობა, წაკითხულის შინაარსის გაგება)
- კომუნიკაცია და ინტერაქცია, მეგობრობა
- დასაქმება
- მენტალური ჯანმრთელობა - დეპრესია, შფოთვა

ინტერვენციების და სტრატეგიების შერჩევა

ინტერვენციამ შეიძლება მნიშვნელოვნად გააუმჯობესოს DLD-ის/ეგდ-ს მქონე პირის კომუნიკაციური და ენობრივი უნარები ინტენსიური და ინდივიდუალურად მორგებული მხარდაჭერის პირობებში (Law et al., 2017)

არ არსებობს ერთი უნივერსალური ინტერვენცია, რომელიც ყველა ბავშვისთვის ერთნაირად ეფექტურია

წარმოიდგინეთ

- ხართ კლინიკოსი და მუშაობთ 3 წლის ანასთან რომელიც არ საუბრობს
- ერთ დღეს მოდის ანას დედა და გეუბნებათ, რომ წაიკითხა სტატია, რომლის მიხედვითაც თურმე არსებობს სპეციალური პროგრამა, აუდიტორული/სმენის სტიმულირების სახით, რომელიც ანას საუბრის დაწყებაში მიეხმარება
- დედა გეკითხებათ რას ურჩევთ, მედიკონ პროგრამა? ჩართავთ პროგრამას თქვენს გეგმაში?
- რას უპასუხებთ?

**“შეგვიძლია თამამად ვთქვათ, რომ
კლინიკისტებს სერვისების
მიწოდების შესახებ
გადაწყვეტილების
მისაღებად შეზღუდული წვდომა აქვთ კვლევით
მტკიცებულებებზე”**

Cirrin et al., 2010

მტკიცებულებაზე დაფუძნებული პრაქტიკა (DLD/ეგდ-ზე მორგებული განმარტება)

მტკიცებულებაზე დაფუძნებული პრაქტიკა გულისხმობს კლინიკური გადაწყვეტილებების მიღებას საუკეთესო ხელმისაწვდომი სამეცნიერო მტკიცებულებების, პროფესიული გამოცდილებისა და ინდივიდის საჭიროებებისა და პრეფერენციების გათვალისწინებით

ეფექტიანი პრაქტიკა ეფუძნება სისტემატური კვლევებიდან მიღებულ მტკიცებულებებსა და პროფესიონალის კლინიკურ განსჯას

Sackett et al., 1996

Sackett et al., 1995

მტკიცებულებების ჰოლისტური გაგებისკენ

3 Paradigm Shifts

	FROM	TO
01	A singular focus on Randomized Control Trial (RCT) efficacy	Multidimensional Measures • Viability for adoption and adaptation "in the wilds" • Broader social and environmental impact • Participatory and inclusive R&D
02	An emphasis on after-the-fact research	Iterative Life-Cycle Evidence • Foundational research (the product should work) • Formative evidence (supporting efficacy in context) • Longitudinal implementation (not one-and-done)
03	Rigid definition of rigor	Rigor in Context • Balance outside and lived expertise • Design to capture proximal behavior changes • Small and large-scale efficacy

Figure 2: Summary of the paradigm shifts in the EdTech evidence field

Towards a Holistic Understanding of Evidence: A Working Paper

Natalia Ingebretsen Kucirkova

<https://orcid.org/0000-0002-2805-1745>

David Dockterman

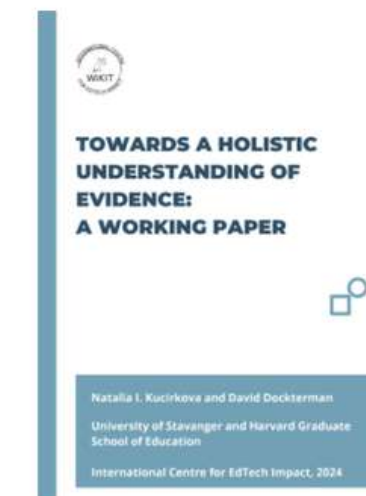
<https://orcid.org/0000-0003-3701-1427>

DOI: <https://doi.org/10.31265/USPS.284>

Keywords:

educational technologies, EdTech

Synopsis

PDF

MAKE A SUBMISSION

Series

Alexander L. Kielland-ulykken:
Minnebank

The SEs of EdTech Impact

FLeD

Greenhouse

Papers from UiS

Reports from UiS

Categories

Faculty of Arts and Education (UH)

Department of Education and

<https://ebooks.uis.no/index.php/USPS/catalog/book/284>

რატომ უნდა ჩავერიოთ?

- ინტერვენციის ზოგადი მიზანია ბავშვის ძლიერი მხარეების განვითარება და ყოველდღიურ ცხოვრებაში არსებული ბარიერების შემცირება

პირველი ნაბიჯი: ინტერვენციის სამიზნის განსაზღვრა:

- რისი მიდწევა გვსურს ჩარევით?
 - მაგ.: უშუალოდ და მხოლოდ ენობრივ უნარებზე უნდა ვიმუშავოთ თუ გარემოზეც? რატომ?

სამიზნის არჩევა დამოკიდებულია **ასაკზე, მდგომარეობაზე, ინტერვენციის ისტორიაზე, გარემო** როგორ რეაგირებს ბავშვის კომუნიკაციურ ფუნქციებზე, და **შეგროვილ მონაცემებზე** (მაგ.: ენობრივი ნიმუშების ანალიზის შედეგებზე)

მულტიდისციპლინური თანამშრომლობა

- მულტიდისციპლინური შეფასება და თანამშრომლობა ხელს უწყობს მხარდაჭერის საჭიროებების ზუსტ განსაზღვრას
- ეგდ/DLD-ის ეფექტიანი მხარდაჭერა ხშირად მოითხოვს სხვადასხვა პროფესიონალის, ოჯახის წევრებისა და საგანმანათლებლო გარემოს თანამშრომლობას
 - ენის და მეტყველების თერაპევტი
 - ფსიქოლოგი
 - ოკუპაციური თერაპევტი
 - ფიზიკური თერაპევტი (მაგ. კუნთების დაბალი ტონუსის გამო)
 - ოჯახის ექიმი ან პედიატრი
 - მწვრთნელი (სპორტის)

არის თუ არა თერაპია ეფექტიანი?

- ინტერვენციების უმეტესობა ორიენტირებულია სპეციფიკური უნარების სწავლებასა და წარმატების განმტკიცებაზე
- ასაკთან ერთად აქცენტი გადადის უფრო ფუნქციურ (კონტექსტზე დაფუძნებულ) ასპექტებზე
- ინტერვენციის სიხშირე და ინტენსივობა მნიშვნელოვნად განსხვავებულია
- 8 კვირაზე ხანგრძლივი ინტერვენციები ხშირად უფრო ეფექტურია
- მტკიცებულებები მხარს უჭერს ტიპური განვითარების მქონე თანატოლების ჩართვას ინტერვენციაში

Law et al., 2003; Law et al., 2017

რამდენად ეფექტურია ინტერვენცია?

- კომპიუტერული ინტერვენციების გამოყენება ხშირდება, თუმცა მათი ეფექტურობის შესახებ მტკიცებულებების რაოდენობა ჯერ კიდევ შეზღუდულია
- **გაიზარდა ყურადღება უნივერსალური ინტერვენციების მიმართ** (ამაზე დეტალურად მოგვიანებით)
- მეტი ყურადღება ეთმობა თანმხლებ სირთულეებს (მაგ., ენობრივ და სოციალურ-ემოციურ უნარებს)
- ზოგიერთი ბავშვი სხვებთან შედარებით მეტ პროგრესს აღწევს
- პროგრესი ყოველთვის არ არის დამოკიდებული დარღვევის სიმძიმეზე

Law et al., 2003; Law et al., 2017

ESSENTIAL COMPONENTS ▾

IMPLEMENTATION

REQUEST SUPPORT

SPECIAL TOPICS ▾

ABOUT US ▾

Essential Components of MTSS

[Home](#)

A multi-tiered system of supports (MTSS) is a proactive and preventative framework that integrates data and instruction to maximize student achievement and support students social, emotional, and behavior needs from a strengths-based perspective. MTSS offers a framework for educators to engage in data-based decision making related to program improvement, high-quality instruction and intervention, social and emotional learning, and positive behavioral supports necessary to ensure positive outcomes for districts, schools, teachers, and students. The MTSS framework is comprised of four essential components: screening, progress

The multi-level prevention system provides increasingly intense levels of instruction and support to address student need.

What is Multi-Level Prevention System?

- More intensive than Tier 2
- Individualized to address student need through an iterative manner
- Aligned with core instruction on a case-by-case basis
- Optimal group size based on student need
- Led by well-trained staff

- Standardized and evidence-based intervention
- Complements Tier 1/core instruction
- In addition to Tier 1/core instruction
- Led by staff trained on the intervention
- Optimal group size and dosage

- Vertical and horizontal alignment of lesson objectives among classrooms and from one grade-level to the next
- Effective implementation of research based curriculum
- Data-driven differentiated instruction
- Enrichment opportunities
- Standards-based instruction

Tier 1

Universal supports provided to all students.

Tier 2

Targeted supports provided to 10-15% of students.

Tier 3

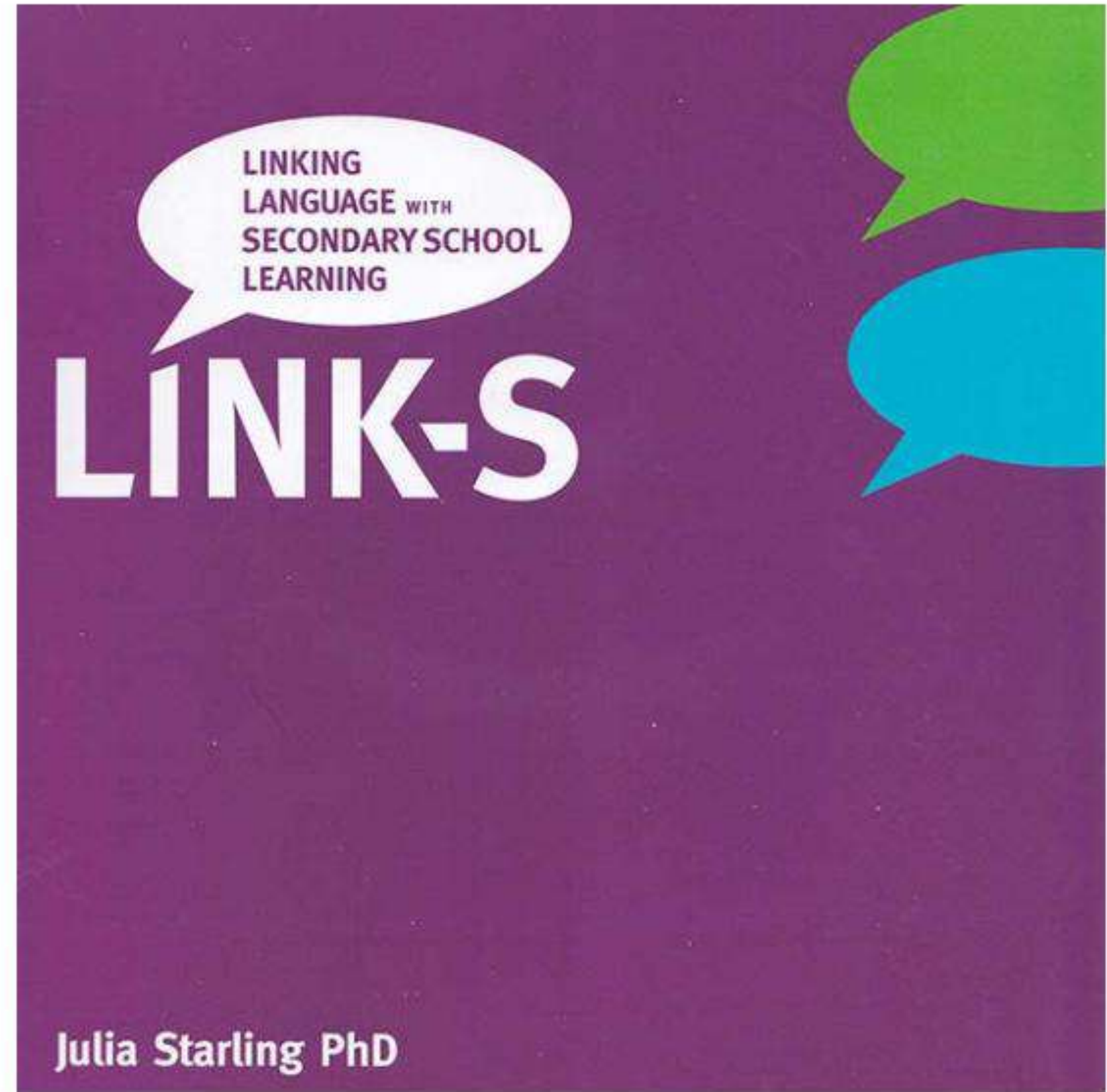
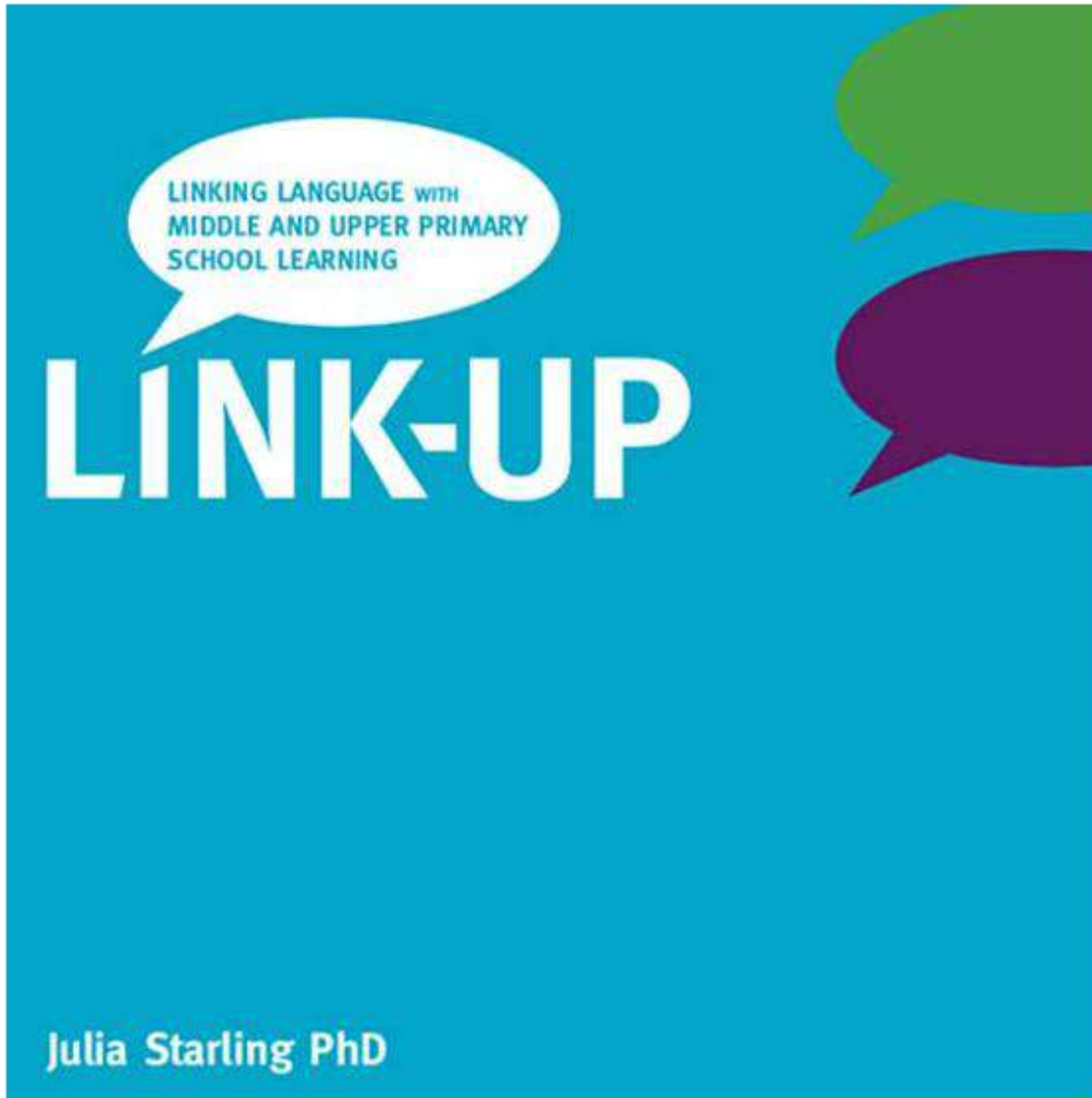
Intensive supports provided to 3-5% of students.

უნივერსალური ინტერვენციები (Tier 1)

- კლასის აქტიური მართვა და სწავლების სტრატეგიები ზეპირი ენის (oral language) განვითარების მხარდასაჭერად
- ყველაზე ეფექტურია საგანმანათლებლო პერსონალის ტრენინგთან და კონსულტირებასთან კომბინაციაში
- მოიცავს კლასისთვის განკუთვნილ ფონოლოგიური ცნობიერების პროგრამებს (Kelly et al., 2019)
- მასწავლებლების პროფესიული განვითარების ხელშეწყობა ენობრივი საკითხების შესახებ (Snow et al., 2014; Starling et al., 2012)

Tier 1- Universal Interventions

VOCABULARY:

**WHAT'S
THE
PROBLEM ?**

WHAT DO WE MEAN BY "VOCABULARY"?

The term "vocabulary" refers to all the words in a person's language. They are the most important tools that we have for communicating our ideas to others, and for acquiring information. Having a well developed vocabulary is vitally important for a child's academic progress, as it is needed for all aspects of successful language and literacy development: talking, understanding, reading and writing.

DLD AND VOCABULARY

Children and adolescents with DLD tend to have very poorly developed vocabularies. Children with normally developing language have knowledge of around 40,000 to 50,000 words by the end of high school. However, children with DLD may enter school with a very restricted vocabulary, and continue to be two to three grades

LINK-UP და LINK-S პროგრამები (Starling, 2012)

<https://linksresources.com.au/index.php/sample-pages-dld-booklet/>

MUST...SHOULD...COULD

‘Must know’ words

Essential to the learning of a topic/concept. These words need to be systematically taught to enable students to recognise them on sight and/or hearing (usually Tier 2 words).

Topic 1: Climate and Weather

Examples: forecast, atmosphere, pressure, temperature, humidity, rainfall, drought, cyclone, meteorology, ozone.

Topic 2: Shapes

Examples: angles, sides, degrees, hexagon, pentagon, octagon, rhombus, parallelogram, regular, irregular,

‘Should know’ words

Words that are highly significant for understanding the topic (often Tier 2 words, but can be Tier 3 words)

Topic 1 examples: synoptic chart, isotherm, isobar, evaporation, precipitation, condensation,

“Vocabulary is one of the 5 pillars of learning to read.”

(Wheldall, 2011)

2. Increasing students’ access to teachers’ oral language: ideas for all teachers.

POSSIBLE ISSUES	MODIFICATION TECHNIQUES
Balance of presentation modes: too much ‘teacher talk’, too few of other presentation types. 	• Increased use of other presentation types: demonstrations, visual aids such as videos, charts and posters, opportunities for hands-on learning. • At the conclusion of an oral presentation, such as a verbal discussion of an issue, or verbally brainstorming ideas, write the main points on the board in clear summary form. For example, a teacher might talk about the main points to be included in the students’ written work, and then writes these points on the board. • Involve students in the summarising process e.g. by creating a mind map or a table of discussion points. • Create visual planners, calendars and other visual aids placed strategically in the classroom for the planning and organising of short- and long-term activities (e.g. excursions, assemblies, project due dates, and public holidays). Don’t think this is just for Kindergarten classrooms!

მიზნობრივი (Targeted) ინტერვენციები (Tier 2)

- ინტერვენცია უნდა შეესაბამებოდეს სამიზნე პოპულაციის საჭიროებებს (მაგ., DLD-ის მქონე ბავშვებს)
- შესაძლოა საჭირო გახდეს ენობრივი მასალისა და მეთოდების ადაპტირება
- აუცილებელია, რომ ინტერვენციის **სიხშირე და ხანგრძლივობა** საკმარისი იყოს დასახული მიზნების მისაღწევად
- ზეპირი ენის უნარების გაუმჯობესების მიმართულებით მცირე და საშუალო ეფექტი ფიქსირდება **Nuffield Early Language Intervention**-ისა (Fricke et al., 2017) და **Talk Boost**-ის (Lee & Pring, 2016) გამოყენებისას

მიზნობრივი (Targeted) ინტერვენციები (Tier 2)

- მცირე ჯგუფებში ყოველდღიური სწავლება ეფექტურია **5-6 წლის ბავშვებისთვის**
- **Oral Narrative Intervention Programme** არის მაკროსტრუქტურული უნარების განვითარებისთვის
- **Reading Doctor** აპლიკაციის გამოყენებამ აჩვენა დადებითი შედეგები მოსამზადებელი კლასის ბავშვებში

ვიდეო:

<https://www.youtube.com/watch?v=D0pwt4X7b9g>

Fricke et al., 2017; Lee & Pring, 2016; St John & Vance, 2014; Gillson et al., 2019

the school we found in people progress meetings that some Key Stage 2 children

Nuffield Early Language Intervention

Education Endowment Foundation

Abonner

20

Del

Snar

